

Næringspolitisk forum, 20.-21. september 2018

Mest om GDPR og NTFs tilbud til privatpraktiserende tannleger

Årets store tema er GDPR, og nye personvernregler. NTF har jobbet grundig med saken og fikk ros av myndighetspersonene som kom til foreningens næringspolitiske forum, i Oslo i september.

Forsamlingen av NTF-tillitsvalgte fra privat sektor fikk gjennomgang av både EUs General Data Protection Regulation (GDPR), som førte til nye lovbestemmelser i Norge fra og med 20. juli i år, og Norm for informasjonssikkerhet i tannhelsetjenesten, som har vært under revisjon. Direktoratet for e-helse stilte opp i begge sammenhenger, ved Maryke Silalahi Nuth og Aasta Margrethe Hetland.

Nuth la vekt på å fortelle om hva som skal til for å få orden i eget hus, det vil si interne rutiner for behandling av personopplysninger, i den enkelte tannlegepraksis, og dessuten hvordan en får orden på forhold utenfor eget hus, der databehandlertaler står sentralt. De fleste tannleger skulle være fortrolige med kravene som ble gjort gjeldende 20. juli i år, og som er blitt

Næringspolitisk forum samlet tillitsvalgte fra privat sektor fra hele landet.

gjort kjent i mange kanaler i løpet av våren 2018. Det er ingenting nytt i det som ble presentert på Næringspolitisk forum, for den som allerede har satt seg inn i saken.

Huskelisten fra direktoratet for e-helse ser slik ut:

Få orden i eget hus: Skaff deg oversikt over alle behandlinger av per-

sonopplysninger i din virksomhet; Sett deg inn i kravene i GDPR og hva de betyr for din virksomhet; jobb med å øke bevisstheten om personvern og informasjonssikkerhet i din virksomhet; involvere ledelsen i arbeidet med personvern og informasjonssikkerhet.

Maryke Silalahi Nuth fra Direktoratet for e-helse snakket om GDPR.

Aasta Margrethe Hetland fra Direktoratet for e-helse presenterte Norm for informasjonssikkerhet i helse- og omsorgssektoren.

Få orden i forhold utenfor huset: Inngå eller oppdatere databehandlertalere

Målet eller essensen i GDPR er å gi innbyggerne tilbake kontrollen over sine personlige data, både hvordan dataene blir behandlet og hva de blir brukt til. En annen målsetning er å beskytte innbyggerne mot personvernkrænkelser og informasjonssikkerhetsbrudd i et stadig mer datadrevet samfunn.

Når det gjelder Norm for informasjonssikkerhet i helse- og omsorgstjenesten er dette omforente krav til informasjonssikkerhet, som har vært gjeldende siden 2006. Normen bidrar til samhandling og digitalisering; å gjøre det enklere å få på plass nødvendige sikkerhets- og personverntiltak; økt tillit til at sektoren behandler helse- og personopplysninger på en trygg måte; et harmonisert sikkerhetsnivå i sektoren og at sektoren har et godt kravstøttingverktøy til sikkerhet ved anskaffelser.

De fleste tannlegepraksiser er små virksomheter, med lite ressurser og begrenset kompetanse utenfor kjernevirksomheten. Informasjonssikkerhet og personvern er likevel og de samme lovkravene for personvern gjelder for små og store virksomheter, likeledes forventninger fra pasienter og innbyggere samt samhandlingsparter. Små virksomheter trenger veiledning, standardisering og kompetanse.

For tannleger inneholder normen egen tannlegeveileder, og det har vært

samarbeidet om e-læringskurs.

Nytt fra NTF

President i foreningen, Camilla Hansen Steinum, presenterte nytt fra NTF, og oppsummerte problemstillingene foreningen arbeider med. Sakene som har tatt mest tid det siste året, er det politiske arbeidet for å forbedre trygdelovgivning, spesielt når det gjelder punkt 14 og

kjeveortopedi, og ikke minst prosessene rundt Den offentlige tannhelsetjenesten og regionreformen. Andre saker som krever mye tid er innføringen av GDPR-direktivet og revisjon av foreningens vedtekter. I tillegg kommer høringer, løpende saker og årlige arrangementer.

Gruppearbeid om GDPR og ønsker om medlemstilbud fra NTF

GDPR-saken har vært høyt prioritert i NTF. Det dreier seg om et omfattende lovverk, med et vanskelig språk. Foreningen har lagt mye arbeid i å gjøre informasjonen mer tilgjengelig, med blant annet en sjekklister, slik at man kan huke av når oppgaven er gjort.

Veiledningen kan likevel bare forenkles inntil et visst punkt: Ingen kommer unna å gjøre egne vurderinger, som må dokumenteres. Alle må vurdere både risiko og sannsynlighet for at person-

NTFs president, Camilla Hansen Steinum, snakket om politiske og interne saker NTF har engasjert seg i og arbeider med.

opplysninger skal komme på avveie. Her ble foreningen oppfordret til å være konkrete når de utarbeider informasjonsmateriale, og til å vise problemstillingene med forskjellige kasus. Er det for eksempel nødvendig å ha låst dør mellom behandlingsrom og venteværelse, eller ikke? Hva med å låse døren mellom resepsjonen og behandlingsrommene? Et åpent tannlegekontor uten låste dører er alltid en sikkerhetsrisiko, men det betyr ikke nødvendigvis at det er sannsynlig at noe vi skjule.

Fra salen ble det foreslått artikler i Tidende som belyser forskjellige punkter i lovgivningen.

Hele klinikken må med

Det er behov for å justere juridisk språkbruk så mye som mulig, slik at GDPR ikke blir et stort spøkelse. Alle på klinikken må være med, for eksempel

gjennom regelmessige møter som tar opp litt om gangen. Hvis en skulle få et ettersyn av noe salg, vil en kunne legge fram referater fra disse møtene som dokumentasjon på både opplæring og de vurderingene som blir gjort løpende.

Å bearbeide problemstillingen over tid, er antakeligvis den eneste måten å komme spøkelset til livs. Her hjelper det ikke om tannlegene kjenner lovverket, hele klinikken må bevisstgjøres. NTFs TANK-kurs om personvern og informasjonssikkerhet kan for eksempel også gjennomgås av alle ansatte på klinikken.

En enklere hverdag

Neste gruppeoppgave lød: «Tilbudene til private næringsdrivende: Hva kan NTF gjøre for å gjøre medlemmenes hverdag enklere?» Her kom frustrasjonene på bordet, og forslagene til løsninger varierte fra de kreative og gjennomførbare til de mer arbeidskrevende og ytterliggående.

En kort oppsummering:

– Det må bli lettere å finne fram til NTFs medlemstilbud. Her er nye nettsider på planleggingsstadiet.

– Kan vi få Tidende bare på nett? Det er fullt mulig. Det gis imidlertid ingen prisreduksjon for den som sier opp papirutgaven. Som medlem betaler du for det det koster å produsere innholdet i Tidende, som publiseres på tre plattformer: Papir, nett og app. Per i dag er papirutgaven av Tidende, grunnet annonsetilfanget, en betydelig inntektskilde for foreningen, og ikke en utgiftspost. Hvis du vil stoppe utsendelse av papirutgaven til deg: Send en e-post til ending@tannlegeforening.no.

– Kan NTF hjelpe til med at Helfo kommer for å holde kurs? Noen hadde gode, andre dårlige erfaringer med å be Helfo om å holde kurs. Helfo skal holde gratis kurs, men det er tydeligvis ulike erfaringer. Noen får tak i saksbehandlere og jurist til å holde kurs, andre ikke.

– Det er uheldig at NTF ikke har et online medium der en kan få et raskt svar på det en lurte på. Folk går ofte til Facebook-siden «Oss tannleger imellom» for å få raskt svar og diskutere kasus, og svarene en får her er ikke alltid like pålitelige. Det fremkom et ønske

Ralf Husebø er leder av Sentralt næringsutvalg (SNU) i NTF, og ledet Næringspolitisk forum.

om at Tannlegeforeningen kan ha et online forum, hvor en kan logge seg inn og diskutere faglige spørsmål. Det kan være vanskelig å få svar fra Helfo innen rimelig tid. Fra salen ble det anbefalt å ta en telefon til en rådgivende tannlege i Helfo eller en spesialist. De kan ikke nødvendigvis svare på timen, men mange hadde gode erfaringer med å gå den veien, andre ikke.

Det fremkom også et ønske om et spesialistforum i stedet for Facebook-gruppen «Oss tannleger imellom», hvor tannleger kan sende inn spørsmål og røntgenbilder og få svar innen 24–48 timer. Her skal alle medlemmene kunne se spørsmålene, men bare spesialistene skal kunne kommentere.

Gjennomføringen er vanskelig, men det er en besnærende tanke, ble det kommentert fra ansvarlig hold. Flere slo også et slag for samtalen: Ta en telefon og snakk med en spesialist. Spesialister bør for øvrig ha en forpliktelse til å være rådgivere.

Kurs

– NTF bør lage et kurs i administrasjon og ledelse, for eksempel som en TSE-modul.

– NTF bør jobbe for å få inn administrasjon og ledelse i grunnutdanningen. NTFs studentkurs, som inneholder disse temaene, er gått inn i grunnutdanningen i Bergen.

NTF tilbyr for øvrig å holde kurs i alle lokalforeningene opptil to ganger i halvåret over forskjellige temaer. Det er bare å ta kontakt med sekretariatet. Det kommer også et kurs i arbeidsrett,

ledelse og GDPR fra NTF om ikke lenge.

Mentorordning

– Hva med en mentorordning, slik at en som ny klinikeier kunne ha en form for veiledning? Ingeniørforeningen Tekna har det, blant andre.

Journalsystemer og e-helse

– Tenk om elektronisk samhandling hadde fungert! Det fungerer rett og slett ikke hos noen, selv om det er meningen at det skal.

Helsenett og vanlig post ble anbefalt som måter å sende meldinger på. Det er lov å sende fra Helsenett-epost til Helsenett-epost.

– Kan NTF stille krav til journalleverandørene? Journalleverandører går for eksempel konkurs, og dyre investeringer kan bli verdiløse. Dette får man vite i ettertid, når en for eksempel oppdager at Helfo-reglene ikke er blitt oppdatert med årsskiftet. Det har hendt med Nextsys.

– Nå skal vi lage et skikkelig ekstrarbeid for NTF og komme med et ytterliggående forslag, lød én kommentar: For å gjøre tannlegenes hverdag enklere, kunne NTF kjøpt og driftet et journalsystem. NTF kan legge på medlemsavgiften det beløpet man betaler Opus eller Nextsys. Det er uheldig at tannlegene er avhengige av journalleverandører som kan gå konkurs.

Rekruttering til tillitsvalgtarbeid

– Det er vanskelig å engasjere nye, unge tannleger til tillitsvalgtarbeid, både i store byer og i mindre lokalforeninger. Det er en utfordring både sentralt og lokalt. Hva kan gjøres her, ble det spurt. Og dette er noe Sentralt næringsutvalg (SNU) og NTF for øvrig vil arbeide videre med, sa SNUs leder, Ralf Husebø.

Valg

Til slutt var det valg på valgkomité til Sentralt Næringsutvalg 2019–2020. Følgende kandidater ble valgt ved akklamasjon: Berit Øra (Trøndelag), Ellen Mork-Knutsen (Østfold) og Tor Arild Tobiassen (Vest-Agder).

Tekst: Kristin Aksnes og Ellen Beate Dyvi
Foto: Kristin Aksnes